

STOOKRAPPORT 2020

houtstook in Nederland | een stand van zaken

inleiding | STOOKRAPPORT 2020

Welkom bij het eerste Stookrapport van de Stichting Luchtfonds.

Voortaan zal onze organisatie, die sinds 2018 ijvert voor “schone lucht in de woonomgeving”, jaarlijks komen met een Stookrapport waarin kort en bondig cijfers en feiten op een rij zijn gezet over particuliere houtstook in de wijken, buurten en straten van Nederland.

Eigenlijk hopen wij dit dat eerste Stookrapport tevens ons laatste zal zijn. Stichting Luchtfonds is namelijk, net als de wereldgezondheidsorganisatie WHO Europe, van mening dat particuliere houtstook in dichtbevolkte landen als Nederland uit den boze moet zijn.

Zolang dit niet het geval is, ijveren wij voor strenge normatieve wetgeving en adequate handhaving om overlast van houtrook in de woonomgeving uit te bannen. Overlast van binnenstook én buitenstook. Dat doen wij niet omdat we anderen een verzetje via het stoken van een vuurtje niet gunnen, maar omdat er alle reden is om je ernstig zorgen te maken over de aantasting van de hyperlokale leefbaarheid en volksgezondheid die het gevolg is van huishoudelijke stook.

Najaar 2019 werd een aanzet van beleid verwacht dat volgt op een debat in de Tweede Kamer begin 2019. Naar het zich laat aanzien zal dit beleid, zoals een stookalert van RIVM en KNMI, stookgedupeerden weinig helpen. **Verontrustend vindt het bestuur van het Luchtfonds het volstrekte gebrek aan hyperlokale data uit woonwijken, data waarop beleid gebaseerd zou moeten worden.** Dat onafhankelijk onderzoek vrijwel ontbreekt bestaat, is namelijk de belangrijkste conclusie van dit Stookrapport 2020.

- bestuur Stichting Luchtfonds, december 2019

In de bijlage: jaarverslag 2018-2020 van Stichting Luchtfonds.

één | HOUTSTOKENDE HUISHOUDENS

Verouderde data | Veelvuldig wordt in stukken uit het politieke en bestuurlijke veld, maar ook van menige GGD, gerekend met sterk verouderde cijfers over het aantal hout en houtpellets stokende huishoudens in Nederland. Nog altijd worden beleidsvoornemens en officiële stukken gebaseerd op onderzoek van bureau Motivaction, in 2015 in opdracht van Milieu Centraal uitgevoerd onder 700 respondenten. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat 10% van de huishoudens binnenshuis hout stookt, 8% procent meent dat particuliere houtstook verboden dient te worden en 34% van de ondervraagden tegenstander is van elke vorm van regelgeving.

Percentage ondervraagden dat aangeeft thuis hout te stoken		
2015	Motivaction Milieu Centraal	10% op 700 respondenten
2015	Bewonerspanel Utrecht	13% op 2577 respondenten
2016	Peiling Luchtkwaliteit Nijmegen	16% op 1576 respondenten
2018	GGD Hollands Noorden	27% op 2319 respondenten
2018	NHK Brancheorganisatie/RIGHT +)	13% op 5264 respondenten +
	Gemiddelde 2015 tot en met 2018	16%
	*) de percentages zijn afgerond naar hele procenten +) NHK claimt dat Nederland slechts 841.000 houtstookinstallaties telt	

Actuele cijfers | Een actueel landelijk percentage huishoudens dat binnenshuis hout stookt is niet uit onafhankelijke bron beschikbaar. Brancheorganisatie NHK is onduidelijk in zijn onderzoek: het stelt dat 13,4% van de huishoudens een installatie heeft. Het claimt ook dat er (slechts) 841.000 installaties aanwezig zijn (ofwel 10,8% van 7,8 miljoen huishoudens). Verder zijn slechts op beperkte schaal lokale data beschikbaar. De grafiek hierboven geeft de aangetroffen data weer van de afgelopen jaren. Volgens onderzoek van Motivaction voor Milieu Centraal [2018] behoort 55% van de Nederlanders tot de stokers. 8,5% stookt uitsluitend binnen, 35,9% stookt uitsluitend buiten en 10,3% doet beide. Van alle Nederlanders zijn 45% niet-stokers.

twee | AANTAL HOUTSTOOKINSTALLATIES

Minder houtkachels? | Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) publiceert al lang met enige regelmaat cijfers over het aantal particuliere houtgestookte installaties. De cijfers zijn als basis gebruikt voor het “Kennisdocument Houtstook in Nederland”, dat in opdracht van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) door een particulier bedrijf is opgesteld.

Kachelverkopers | De Stichting Nederlandse Haarden- en Kachelbranche (NHK), brancheorganisatie van kachelverkopers, betwist de cijfers van het CBS. Volgens NHK is het aantal kachels en haarden sterk afgenomen in de periode 2006-2018 (zie ook vorige pagina). Cijfers van TNO, dat werkte met een rekenmodel op basis van de levensduur van installaties, komen beperkt (ettelijke tienduizenden) lager uit dan de enquête van het CBS.

Particuliere houtstookinstallaties binnenshuis, inclusief houtpelletkachels		
2007	WoON onderzoek CBS	(in gebruik) 951.000
2012	WoON onderzoek CBS *)	(in gebruik) 991.000
2018	Houtstook in Nederland RVO #)	(aanwezig) 1.060.000
2018	Brancheorganisaties NHK +)	(aanwezig) 841.000
	*) 4790 respondenten +) NHK claimt dat het aantal houtstookinstallaties tussen 2006 en 2018 is afgenomen met 35% naar 841.000 toestellen #) uitgaande van één installatie per huishouden, is sprake van aanwezigheid in 13,6% van de huishoudens	

In de grafiek hierboven zijn de aantallen weergegeven, waarbij in sommige onderzoeken tevens is gespecificeerd of het gaat om slechts aanwezige dan wel in gebruik zijnde houtstookinstallaties.

drie | ERVAREN VAN HOUTSTOOKOVERLAST

Binnen en buiten | 32% van de Nederlanders [Motivaction voor Milieu Centraal, 2018-19] geeft aan overlast te ondervinden van houtstook; het grootste deel van deze groep geeft ervaart overlast van buitenstook.

- Stankoverlast;
- niet-kunnen ventileren;
- en lichte irritaties

zijn de drie meest genoemde vormen van overlast. Van alle Nederlanders die overlast van houtstook ervaren, geeft 19% aan dat dit leidt tot “ernstige gezondheidsklachten”; het percentage is identiek voor zowel schade door buiten- als binnenstook [Motivaction, 2018].

Ruim één miljoen Nederlanders: ernstige gezondheidsklachten door houtstook

Uitgaande van een bevolking van 17,18 miljoen x 32% [ervaart overlast] x 19% [ernstige gezondheidsschade] zou dus in ons land sprake zijn van 1.044.544 Nederlanders [inclusief 0-18 jaar], die zeggen ernstige gezondheidsklachten te ervaren als direct gevolg van hout/pelletstook binnen of buiten.

vier | OPINIES OVER REGELS EN VERBOD

Gebrek aan data | Wie kijkt naar het schamele aantal onderzoeksdata, kan maar één ding concluderen: er is volstrekt gebrek aan data die een Nederlandse origine heeft en afkomstig is uit onafhankelijke bronnen in opdracht van de overheid of aan haar gelieerde organisaties.

Verouderde gegevens | Veelal wordt in allerlei rapporten, ook van [semi]overheidswege [nog] gebruik gemaakt van gegevens die afkomstig zijn uit een onderzoek dat bureau Motivaction in 2015 uitvoerde in opdracht van Milieu Centraal. Motivaction/Milieu Centraal publiceerden in 2019 uitgebreider onderzoek, uitgevoerd in 2018.

Houtstook moet verboden worden in Nederland		
2015	Motivaction Milieu Centraal	8% van 700 respondenten
2018	Motivaction Milieu Centraal	23% van 1219 respondenten
2018	SBS6 panel Wat vindt Nederland?	17% van onbekend aantal
2019	SBS6 panel Wat vindt Nederland?	24% van onbekend aantal

Draagvlak regelgeving | Uit het 2018-onderzoek van Motivaction blijkt dat het draagvlak voor regelgeving om overlast van stook te beperken tamelijk groot is: 39% van de ondervraagden is hiervan voorstander. Nog groter is het draagvlak [48%] voor het beperken van gezondheidsschade door houtstook. Zelfs 72% oordeelt dat de overheid meer voorlichting zou moeten geven om houtrookoverlast te verminderen.

Houtstookverbod | Het draagvlak voor een houtstookverbod in Nederland lijkt toe te nemen. Het lijkt voor de hand te liggen dat de groei van houtstook binnen én buiten in de afgelopen jaren aan deze ontwikkeling ten grondslag ligt.

vijf | MELDINGEN VAN GEDUPEERDEN

#Stoptober | Stichting Luchtfonds is een jonge organisatie. Toch weten steeds meer Nederlanders die kampen met houtrookoverlast ons te vinden. Wekelijks ontvangt het Luchtfonds meldingen uit alle windstreken van Nederland. Bijgaand: een selectie van meldingen die binnenkwamen voor de sociale-mediacampagne #stoptober.

inwoner van Haaksbergen:

"Wij kunnen niet in onze woning zijn als de buurman zijn allesbrander weer aansteekt."

luchtfonds.nl

inwoner van gemeente Utrechtse Heuvelrug:

"Buren stoken onverantwoord. Weer geen stem en ademnod."

luchtfonds.nl

inwoner gemeente Stadskanaal:

"Door hun stookgedrag ben ik al een paar keer beland op de spoedafdeling van het ziekenhuis."

luchtfonds.nl

anoniem, naam bekend bij Luchtfonds:

"Buur stookt 24 uur. Van najaar tot voorjaar opgesloten in ons eigen huis en kunnen we niet luchten."

luchtfonds.nl

inwoner Bergen NH

**"Vandaag al voor
tweede keer deze week
alle ramen en deuren
moeten sluiten vanwege
enorme brandlucht."**

luchtfonds.nl

inwoner van Delft:

**"Café onder mij stookt
hout in vuurkorf. Het
is zo verstikkend dat ik
duizelig word en niet op
mijn kamer kan zijn."**

luchtfonds.nl

inwoner van Delfzijl:

**"Door houtkachels van
buren ontwikkelden ik
en mijn zoon van 7
astma en zitten we nu
aan de pufjes."**

luchtfonds.nl

inwoner van Doetinchem:

**"Geef slijm op, loopneus
en benauwd. Vitrage
stinkt. Dan moet ik 'm
maar vaker wassen, zegt
mijn buurman."**

luchtfonds.nl

inwoner van Dordrecht:

**"Verhuisd naar garage
om te slapen. Roosters
afgeplakt en nog
stank en benauwd."**

luchtfonds.nl

inwoner van Amsterdam:

**"De rook staat soms in
mijn slaapkamer hier
op IJburg. Ik zou willen
dat hout verbranden
niet meer mag."**

luchtfonds.nl

inwoner van Loon op Zand:

"Dag en nacht houtstook bij ons rijtjeshuis. Buren stoken pallets en ander afvalhout."

luchtfonds.nl

inwoner van Munstergeleen:

"Door meerdere stokers in de buurt is werken in de tuin voor mij vaak niet meer mogelijk."

luchtfonds.nl

inwoner van Nieuwegein:

"Regelmatig stankoverlast, want de rook van stokers komt uit elke windstreek."

luchtfonds.nl

inwoner van Sint-Oedenrode:

"Slaapkamer vol rook van terras- en houtkachels. Volgens de stookwijzer is het hier code rood."

luchtfonds.nl

inwoner gemeente Venlo:

"Rookgaskanaal op 3 meter afstand van balkon en slaapkamer. Baby aanwezig, vrouw met MS. "

luchtfonds.nl

inwoner Oegstgeest:

"Veel stank en benauwdheid door kachel in de tuin. Buren gooien er van alles in"

luchtfonds.nl